

FRIEND-SHIP

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author(s), the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Καλωσόρισμα και Εισαγωγή

Δραστηριότητα 1

- Παίζοντας μουσική – οι συμμετέχοντες περπατούν μέσα στην αίθουσα – όταν η μουσική σταματήσει οι συμμετέχοντες θα πρέπει να μιλήσουν με τα άτομα που βρίσκονται δίπλα τους και να ανακαλύψουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά τους. Δεν επιτρέπεται να συνομιλήσουν με το ίδιο άτομο για δεύτερη φορά
 - Όνομα
 - Σχολείο
 - Ρόλος

Το Πρόγραμμα FRIEND-SHIP

- Ιστοσελίδα: friendship.univie.ac.at/de/
- **Διάρκεια:** Σεπτέμβριος 2019 με Απρίλιο 2022
- **Χρηματοδότηση:** Erasmus+ (Key Action 2, Strategic Partnerships, School Education)
- **Εταίροι:**
 - University of Wien
 - University of Paderborn
 - University of Thessaly
 - Polytechnic Institute of Porto

Το Πρόγραμμα FRIEND-SHIP

ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Η σημασία και η αναγκαιότητα ενός ενταξιακού εκπαιδευτικού συστήματος αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο διεθνώς

Συμμετοχή

- Η συμμετοχή είναι ο βασικότερος δείκτης της ένταξης

Φιλίες & σχέσεις με συνομηλίκους

- Η δημιουργία φιλικών σχέσεων προσφέρει μία σειρά από ψυχο-κοινωνικά οφέλη, όπως ανάπτυξη κοινωνικών, συναισθηματικών και γνωστικών δεξιοτήτων απαραίτητων για την ανάπτυξη των παιδιών (Pijl et al)

Το Πρόγραμμα FRIEND-SHIP

ΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ↔ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ↔ ΦΙΛΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

- **Γενικός σκοπός του Προγράμματος FRIEND-SHIP :**
 - Η υποστήριξη μαθητών με χαμηλά επίπεδα κοινωνικής συμμετοχής προκειμένου να αναπτύξουν τακτική και υποστηρικτική επικοινωνία με τους συνομηλίκους τους
 - Ο εντοπισμός και η κατανόηση των αναγκών του κάθε μαθητή και η ευαισθητοποίησή τους σε ζητήματα φιλίας, συμμετοχής και των δυναμικών της τάξης
 - Η προώθηση του διαλόγου μεταξύ των εκπαιδευτικών για θέματα σχετικά με την ενταξιακή εκπαίδευση και η προώθηση των δεξιοτήτων χειρισμού υπολογιστών

Το Πρόγραμμα FRIEND-SHIP

- Εύκολα εφαρμόσιμο πρόγραμμα για εκπαιδευτικούς & μαθητές που προωθεί την κοινωνική συμμετοχή και την ενταξιακή σχολική εκπαίδευση
- Συμμετέχοντες:
 - Περίπου 40 εκπαιδευτικοί και περίπου 400 με 600 μαθητές ηλικίας από 8-11 ετών
- Ιστότοπος: friendship.univie.ac.at/de/

Τα Παραδοτέα του Προγράμματος FRIEND-SHIP

1. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

- Σύγκριση των ήδη εφαρμοσμένων προγραμμάτων κοινωνικής συμμετοχής σε σχολεία της Ευρώπης (ολοκληρώθηκε - Μάιος 2020)

2. ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ FRIEND-SHIP

- Ανάπτυξη ενός εργαλείου για την ανίχνευση των κοινωνικών δικτύων μέσα στην τάξη (ολοκληρώθηκε - Ιούλιος 2020)

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ FRIEND-SHIP

- Εφαρμογή του ΟΕΡ εργαλείου και του προγράμματος παρέμβασης FRIEND-SHIP (6 εβδομάδες) σε όλα τα συμμετέχοντα σχολεία με επιπρόσθετη επιμόρφωση εκπαιδευτικών

Μαθησιακά Αποτελέσματα της Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών

Στο τέλος της επιμόρφωσης, οι εκπαιδευτικοί θα είναι σε θέση να:

- Κατανοήσουν τις θεωρητικές αρχές της κοινωνικής ένταξης και συμμετοχής
- Αναλύουν και να στοχάζονται πάνω στις κοινωνικές δυναμικές της τάξης τους
- Εντοπίζουν και να εφαρμόζουν αποτελεσματικές πρακτικές για την προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής των μαθητών τους
- Κατανοούν τις θεωρητικές αρχές, τους στόχους και τη δομή του προγράμματος παρέμβασης FRIEND-SHIP,
- Γνωρίζουν και να εφαρμόζουν αξιολογικές μετρήσεις πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την παρέμβαση,
- Εφαρμόσουν το πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP στις τάξεις

Θεωρητικό και εμπειρικό υπόβαθρο

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author(s), the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και οι εμπειρίες τους σχετικά με την κοινωνική συμμετοχή

Δραστηριότητα 2

Παρακαλούμε σχηματίστε μικρές ομάδες (3-4 άτομα) και καταγράψτε τις σκέψεις σας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι καταλαβαίνετε με τον όρο «κοινωνική συμμετοχή»;
- Τι χαρακτηρίζει την κοινωνική συμμετοχή;

Παρακαλώ συζητήστε στην ολομέλεια:

- Τι εμπειρίες σχετικές με την κοινωνική

Ένταξη

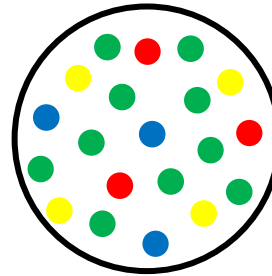
Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) – Άρθρο 24 »Εκπαίδευση«

- (1) Τα κράτη-μέλη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες στην εκπαίδευση. Με απώτερο σκοπό να εφαρμοστεί αυτό το δικαίωμα χωρίς διάκριση και στη βάση των ίσων ευκαιριών, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ένα ενταξιακό εκπαιδευτικό σύστημα σε όλα τα επίπεδα και τη δια βίου μάθηση που θα οδηγεί σε:
- a) Πλήρη ανάπτυξη της δυναμικής του κάθε ατόμου και στην αίσθηση της αξιοπρέπειας και της αξίας, και σε ενίσχυση του σεβασμού για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και την ανθρώπινη διαφορετικότητα
 - b) Ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ταλέντων και της δημιουργικότητας των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και των νοητικών και κινητικών ικανοτήτων τους στην πλήρη δυναμική τους
 - c) Πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες στην αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία.

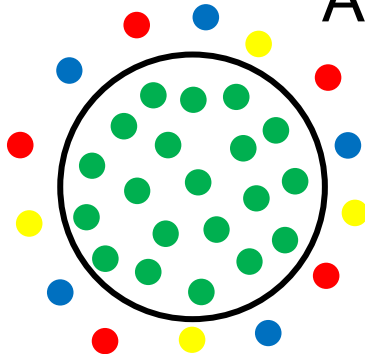
(United Nations, 2006)

Ένταξη

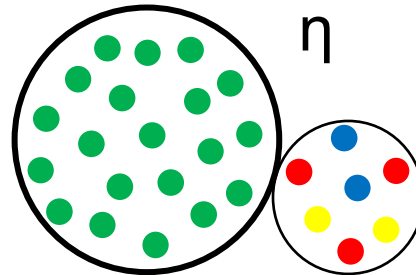
Ένταξη

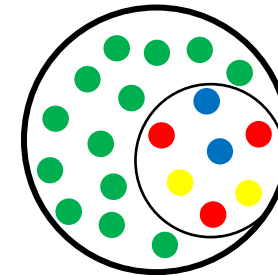
Απόρριψη

Περιθωριοποίη
η

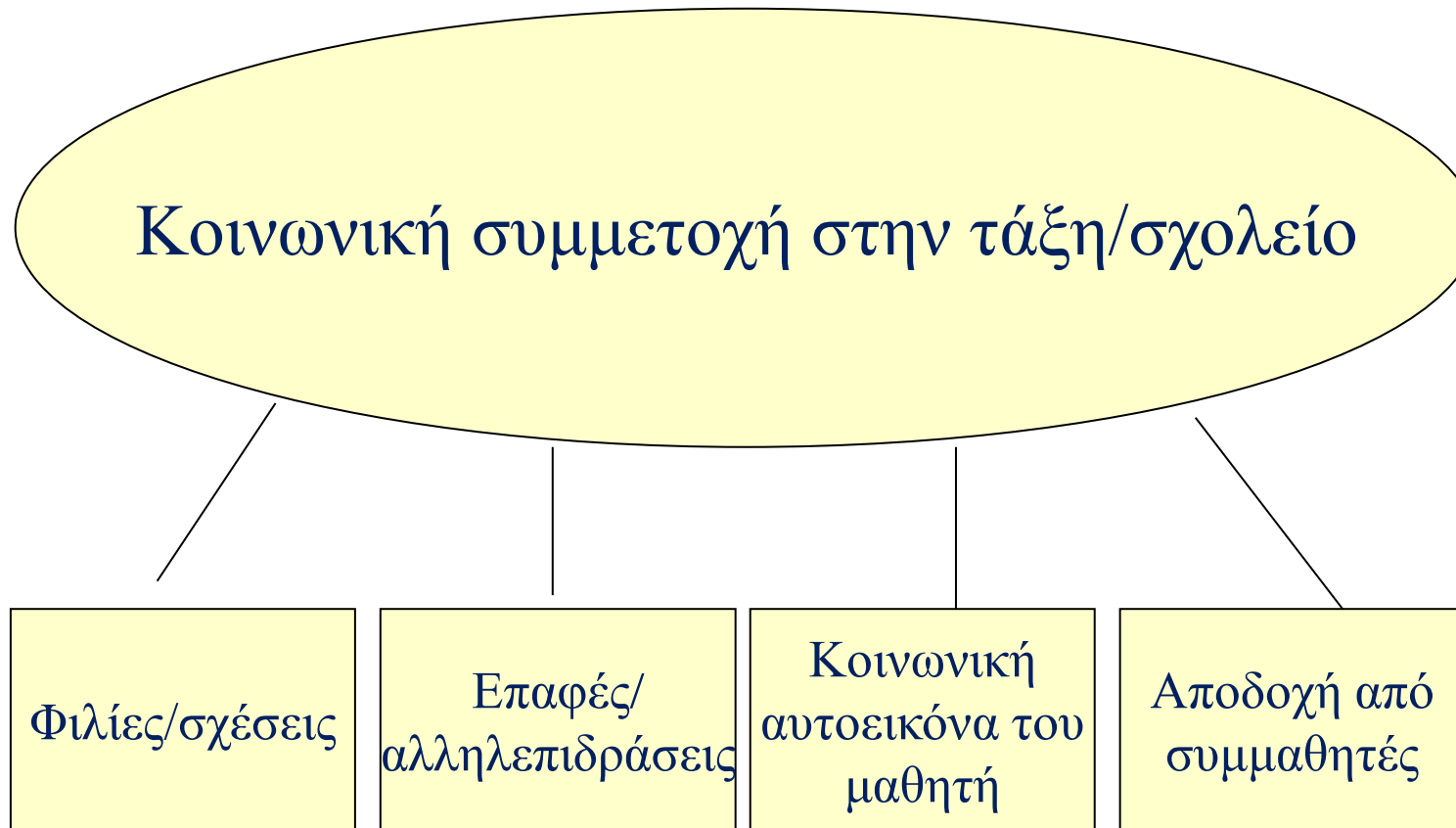

Ενσωμάτωση

Κοινωνική Συμμετοχή

- Η κοινωνική συμμετοχή όλων των μαθητών στην ενταξιακή τάξη αποτελεί μία βασική κατάσταση για επιτυχημένη ένταξη σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Bossaert, Colpin, Pijl, & Petry, 2013).
- Η κοινωνική συμμετοχή των μαθητών με ΕΕΑ στις γενικές τάξεις αποτελείται από την παρουσία **θετικών κοινωνικών επαφών/αλληλοεπιδράσεων** ανάμεσα σε αυτούς τους μαθητές και τους συμμαθητές τους, την **αποδοχή από τους συμμαθητές**, τις **κοινωνικές σχέσεις/φιλίες** ανάμεσα σε αυτούς και τους συμμαθητές τους και τις **αντιλήψεις των ίδιων των μαθητών ότι νιώθουν**

Η κοινωνική συμμετοχή των μαθητών σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης:

- Οι μαθητές με ΕΕΑ έχουν βρεθεί συστηματικά να **σκοράρουν σημαντικά χαμηλότερα** στις τρεις από τις τέσσερις κατευθύνσεις της κοινωνικής συμμετοχής από ότι οι μαθητές χωρίς ΕΕΑ (π.χ., Bossaert, de Boer, Frostad, Pijl, & Petry, 2015; Pijl & Frostad, 2010; Schwab, Huber, & Gebhardt, 2016).
- Οι μαθητές με ΕΕΑ νιώθουν **πιο συχνά μοναξιά** και έχουν **λιγότερες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις** κατά τη διάρκεια του διαλείμματος από ότι οι μαθητές χωρίς ΕΕΑ (π.χ., Avramidis, 2013; Petry, 2018; Schwab, 2015).
- Οι μαθητές με ΕΕΑ νιώθουν **λιγότερο αποδεκτοί** και **πιο συχνά απορριπτέοι** από τους συμμαθητές τους σε σχέση με τους συμμαθητές τους χωρίς ΕΕΑ (Bossaert et al., 2015; Schwab, 2015; 2019).

(Koster et al., 2009)

Παρεμβάσεις σε σχολεία προς υποστήριξη της κοινωνικής συμμετοχής των μαθητών

- **Ανάλυση 16 προγραμμάτων παρέμβασης σε σχολεία** (βλέπε [FRIEND-SHIP comparative program analysis](#))
- **Κριτήρια ένταξης:**
 - Σχολικές παρεμβάσεις προκειμένου να ενισχυθεί η κοινωνική συμμετοχή
 - Με προσανατολισμό στα αποτελέσματα (π.χ., προώθηση κοινωνικών δεξιοτήτων)
 - Με την πλειοψηφία των ομάδων των μαθητών στην ηλικία των 6–11 ετών
 - Με εμπειρική έρευνα που να έχει διενεργηθεί και δημοσιευτεί από την Διακήρυξη των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (UN, 2006).

Παρεμβάσεις σε σχολεία προς υποστήριξη της κοινωνικής συμμετοχής των μαθητών

- Διάρκεια των παρεμβάσεων: Διάρκεια συναντήσεων = περίπου 45 λεπτά ανά συνάντηση

Συντομότερες παρεμβάσεις:	Μεγαλύτερες σε διάρκεια παρεμβάσεις:
4 - 5 εβδομάδες / 2 x εβδομάδα (2 παρεμβάσεις)	5 - 10 εβδομάδες / ανά εβδομάδα (4 παρεμβάσεις) 18 - 35 εβδομάδες (5 παρεμβάσεις) Για όλο το σχολικό έτος (4 παρεμβάσεις)

- Καταπίνει οι εκπαιδευτικοί περίπου 20 το 11,250
- 3 παρεμβάσεις που κατοχυρώνουν τις θεωρητικές αρχές του αναλυτικού προγράμματος
- Οι περισσότερες παρεμβάσεις έχουν πραγματοποιηθεί από τους εκπαιδευτικούς (σε

Παρεμβάσεις σε σχολεία προς υποστήριξη της κοινωνικής συμμετοχής των μαθητών

- Στα περισσότερα προγράμματα, ο κύριος σκοπός είναι η προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής βελτιώνοντας τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών, όπως:
 1. Ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων/κοινωνική κατανόηση: κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση
 2. Διδάσκουν στους μαθητές τον σεβασμό και να εκτιμούν τη διαφορετικότητα
 3. Βελτιώνουν τις δεξιότητες των μαθητών να κάνουν καινούριους φίλους και να διατηρούν τις φιλίες τους
- Κάποια άλλα προγράμματα ακολουθούν μία προσέγγιση που στοχεύει στην επίλυση προβληματικών συμπεριφορών (π.χ., αποτροπή επιθετικής συμπεριφοράς απέναντι στους συμμαθητές και στην ανάπτυξη κοινωνικού

Αναπτύσσοντας τις κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών και την κοινωνική κατανόηση

- Να διαχειριστούν τα βασικά συναισθήματα (π.χ., λύπη, χαρά, θυμός) και να αναπτυχθούν οι σύνθετες κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών (π.χ., αυτοπεποίθηση, συμπόνια, ενσυναίσθηση, αυτο-διαχείριση/έλεγχος, διαπροσωπική επίλυση προβλημάτων, αντιμετώπιση)
- Να προωθηθεί η κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση των μαθητών προσφέροντας τις δεξιότητες της αυτοεκτίμησης, της αυτοδιαχείρισης, της κοινωνικής εκτίμησης και της υπεύθυνης λήψης αποφάσεων

Μαθαίνοντας στους μαθητές το σεβασμό και την αξία της διαφορετικότητας

- Προσφέρουμε πληροφορίες σχετικές με τη διαφορετικότητα
- Αναφέρουμε στους μαθητές θεμελιώδεις αξίες όπως ο σεβασμός και η αξία των προσωπικών διαφορών
- Μαθαίνουμε στους μαθητές να προσέχουν τις προκαταλήψεις και τις μεροληψίες
- Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να αναγνωρίζουν και να εκτιμούν τις ομοιότητες και τις διαφορές των ανθρώπων

Βελτιώνοντας τις δεξιότητες των μαθητών στη δημιουργία φίλιών και στη διατήρησή τους

- Μαθαίνουμε στους μαθητές να δημιουργούν υποστηρικτικές σχέσεις με τους συμμαθητές τους μέσω δραστηριοτήτων που προωθούν τη συνειδητοποίηση των αξιών της φιλίας, της αποδοχής των διαφορετικών απόψεων, και τη συνεργασία
- Ενισχύουμε την ενσυναίσθηση των μαθητών και την κριτική σκέψη, τις δεξιότητες επικοινωνίας, τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και τις σχέσεις με τους συνομηλίκους

Αποτελέσματα

- Θετικά αποτελέσματα ως προς τις δεξιότητες όπως ενσυναίσθηση και διαχείριση συναισθημάτων
- Βελτιωμένη συμμόρφωση ως προς τους κοινωνικούς κανόνες
- Βελτιωμένη χρήση ενεργητικών στρατηγικών αντιμετώπισης κρίσεων
- Μειωμένη επιθετική συμπεριφορά και αυξημένο αυτο-έλεγχο
- Λιγότερο κοινωνικό άγχος

Παράγοντες-κλειδιά για την κοινωνική συμμετοχή

- **Διάρκεια του προγράμματος** (μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις είναι πιο κατάλληλες προκειμένου να αναπτύξουν οι μαθητές τις κοινωνικές τους δεξιότητες)
- **Ηλικία των μαθητών/στάδια κοινωνικής ανάπτυξης** (οι παρεμβάσεις πρέπει να λαμβάνουν χώρα κατά την πρώτη σχολική ηλικία ή κατά τα πρώτα στάδια της κοινωνικής ανάπτυξης των μαθητών, γιατί είναι πιο ευαίσθητοι απέναντι σε εκπαιδευτικές παρεμβάσεις; π.χ., Vuorinen, Erikivi, & Uusitalo-Malmivaara , 2019)
- **Ενσωμάτωση των δραστηριοτήτων στα μαθήματα σε μικρές ομάδες μαθητών** (κίνητρο μάθησης σε συνεργαστικές ομάδες μάθησης; Welch,

Παράγοντες-κλειδιά για την κοινωνική συμμετοχή

- **Η ενεργή εμπλοκή/συμμετοχή των μαθητών** (π.χ., πρακτικές ή βασισμένες στην τέχνη δραστηριότητες, Προσεγγίσεις με πολλαπλές δραστηριότητες)
 - Οι πολυ-επίπεδες παρεμβάσεις σχετίζονται με περισσότερο θετικά μακροπρόθεσμα αποτελέσματα που αφορούν στην κοινωνική συμμετοχή των μαθητών από ότι μονοδιάστατες προσεγγίσεις (García Bacete, Marande, & Mikami , 2019; Kourmoussi et al., 2018).
- **Παρεμβάσεις εφαρμόσιμες σε όλους τους μαθητές της τάξης** αντί σε συγκεκριμένους μαθητές
- **Κατάλληλη δουλή και οδνάνωση της παοέυβασης**, η ποιότητα της

nphrey, Barlow,

Παράγοντες-κλειδιά για την κοινωνική συμμετοχή

- **Αξιολόγηση των παρεμβάσεων μέσω διαφορετικών οπτικών** (O'Hare, Stark, Orr, Biggart, & Bonnell, 2018):
 - Αυτο-συμπληρώμενες αναφορές των μαθητών
 - Αξιολογήσεις εκπαιδευτικών
 - Αξιολογήσεις γονέων
 - Αντικειμενικές παρατηρήσεις

Συμπεράσματα

- Οι περισσότερες έρευνες παρέμβασης χρησιμοποιούν κανονιστικούς ορισμούς της ένταξης
- Τα προγράμματα παρέμβασης διαφέρουν κυρίως στα σημεία εστίασης τους
 1. Προώθηση της κοινωνικής συμμετοχής
 2. Αποτροπή του θυμού και της επιθετικότητας κατά των συνομηλίκων
- Καμία παρέμβαση δεν αποτελεί «απόλυτη» λύση

Συμπεράσματα

- Το πρόγραμμα FRIEND-SHIP θα ενσωματώσει διαφορετικές προσεγγίσεις παρέμβασης
- Αξιολόγηση: Είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν διαφορετικές οπτικές (μαθητές & εκπαιδευτικοί)
- Σημαντικό: Η τήρηση των δικαιωμάτων των μαθητών και η εστίαση του προγράμματος σε όλη την τάξη ώστε να αποφευχθεί ο στιγματισμός κάποιων ιδιαίτερων μαθητών

Η κατανόηση και οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών σχετικά με την κοινωνική συμμετοχή

Δραστηριότητα 3

Παρακαλούμε συγκρίνετε την προηγούμενη γνώση σας σχετικά με την κοινωνική συμμετοχή με τις πληροφορίες που ακούσατε στην συγκεκριμένη παρουσίαση:

- Μάθατε κάτι καινούργιο;
- Τι γνωρίζατε ήδη;

Παρακαλούμε συζητήστε στην ολομέλεια:

- Με ποιο τρόπο τα αποτελέσματα από τις παρουσιαζόμενες μελέτες παρέμβασης για την κοινωνική συμμετοχή των μαθητών ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές σας
εμ

Η κατανόηση και οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών σχετικά με την κοινωνική συμμετοχή

Δραστηριότητα 3

Παρακαλούμε σχηματίστε μικρές ομάδες και καταγράψτε τις σκέψεις σας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς εσείς – ως εκπαιδευτικός- μπορείτε να επηρεάσετε τις δυναμικές της ομάδας στην τάξη σας;
 - Πώς μπορείτε να εφαρμόσετε αποτελεσματικές πρακτικές στην καθημερινή σας διδακτική πράξη προκειμένου να υποστηρίξετε την κοινωνική συμμετοχή;
 - Τι
- ΠΚ

FRIEND-SHIP

Εργαλείο αναγνώρισης

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author(s), the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτικών για τις δυναμικές της ομάδας στην τάξη τους

Δραστηριότητα 4

Παρακαλούμε σχηματίστε μικρές ομάδες (3-4 άτομα) και καταγράψτε τις σκέψεις σας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς αξιολογείτε τις δυναμικές της ομάδας στην τάξη σας;
- Ποιες μεθόδους χρησιμοποιείτε για να μετρήσετε τις δυναμικές της ομάδας;
- Ποιες οι πιθανότητες να αξιολογείτε τις δυναμικές της ομάδας και την κοινωνική συμμετοχή;

Παρακαλούμε μοιραστείτε τις σκέψεις σας στην ολο|

FRIEND-SHIP εργαλείο αναγνώρισης

- Διαδικτυακή δημοσκόπηση για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές προκειμένου να εντοπιστούν οι κοινωνικές σχέσεις μέσα και έξω από την τάξη.
- Η δημοσκόπηση περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικές με
 - τους καλύτερους φίλους των μαθητών (την αλληλοβοήθεια, τη συνεργασία, και τα συναισθήματα που μοιράζονται μαζί τους),
 - την ευημερία των μαθητών (τις αντιλήψεις τους σχετικά με την σχολική τους καθημερινότητα, το πως αντιλαμβάνονται το κλίμα της τάξης, και τον ρόλο τους σε αυτήν).

Απαιτήσεις

Για να χρησιμοποιηθεί το εργαλείο, απαιτείται ένας **υπολογιστής ή tablet με πρόσβαση στο διαδίκτυο**. Παρακαλούμε ελέγξτε εάν χρειάζεται να **ενημερώσετε τους γονείς ή να ζητήσετε την άδειά τους**. Παρακαλούμε **βεβαιωθείτε ότι έχετε την άδεια να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο με τους συμμετέχοντες!**

Πότε να χρησιμοποιήσω το εργαλείο;

Παρακαλούμε χρησιμοποιήστε το εργαλείο αναγνώρισης ΠΡΙΝ και ΜΕΤΑ την εφαρμογή του προγράμματος παρέμβασης FRIEND-SHIP!

1. Βήμα:
Εργαλείο
αναγνώρισης το
πολύ 1 εβδομάδα
πριν την παρέμβαση
FRIEND-SHIP

2. Βήμα:
Εφαρμογή του
προγράμματος
παρέμβασης
FRIEND-SHIP

3. Βήμα:
Εργαλείο
αναγνώρισης το
πολύ 1 εβδομάδα
μετά την παρέμβαση
FRIEND-SHIP

Διαφύλαξη δεδομένων

Βήμα	Τι θα αποθηκευτεί;	Πού θα αποθηκευτεί;
Ο εκπαιδευτικός ξεκινά τη δημοσκόπηση.	• Δεδομένα για την τάξη (αριθμό μαθητών, χώρα,...) • Ξεχωριστός κωδικός της τάξης • Δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά τη δημοσκόπηση • Καθόλου δεδομένα αναγνώρισης!	Σε έναν ιδιωτικό server, μη προσβάσιμο από έξω
Οι μαθητές συμπληρώνουν τη δημοσκόπηση.	• Οι απαντήσεις στις κοινωνιομετρικές και ψυχομετρικές ερωτήσεις του ερωτηματολογίου • Ξεχωριστός κωδικός της τάξης • Προσωπικός κωδικός-ID κάθε μαθητή • Καθόλου δεδομένα αναγνώρισης!	Σε έναν ιδιωτικό server, μη προσβάσιμο από έξω
Ο εκπαιδευτικός αναλύει τα δεδομένα της δημοσκόπησης.	• Βλέπε το βήμα «οι μαθητές συμπληρώνουν τη δημοσκόπηση»	Σε έναν ιδιωτικό server, μη προσβάσιμο από έξω

Επίδειξη του εργαλείου

<https://survey2.dominikfroehlich.com/index.php/647273/lang/en/newtest/Y>

Έλεγχος του εργαλείου

Παρακαλούμε χρησιμοποιήστε τον ακόλουθο σύνδεσμο για να ελέγξετε το εργαλείο:

<https://survey2.dominikfroehlich.com/index.php/647273/lang/en/newtest/Y>

Ελέγχοντας το εργαλείο

Παρακαλούμε καταγράψτε τις σκέψεις σας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Παρουσιάστηκαν προβλήματα κατά τη χρήση του εργαλείου;
- Ποιες είναι οι πιθανές δυσκολίες που μπορεί να ανακύψουν όταν θα χρησιμοποιούν το εργαλείο οι μαθητές;
- Πώς θα αντιδράσετε;
- Έχετε κάποια άλλη ανησυχία, σχόλιο ή επισήμανση σχετικά με τη χρηστικότητα του εργαλείου;

Ανατροφοδότηση εργαλείου

Παρακαλούμε καταγράψτε κάποιες σκέψεις σας στις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποια είναι η γενική άποψή σας για το εργαλείο;
- Τι σας άρεσε στο εργαλείο;
- Τι δε σας άρεσε στο εργαλείο;
- Τι θα αλλάζατε στο εργαλείο πριν το χρησιμοποιήσετε στην τάξη σας;

Αναφορές

- Avramidis, E. (2013). Self-concept, social position and social participation of pupils with SEN in mainstream primary schools. *Research Papers in Education*, 28, 421-442.
- Bossaert, G., Colpin, H., Pijl, S. J., & Petry, K. (2013). Truly included? A literature study focusing on the social dimension of inclusion in education. *International Journal of Inclusive Education*, 17, 60-79.
- Bossaert, G., de Boer, A. A., Frostad, P., Pijl, S. J., & Petry, K. (2015). Social participation of students with special educational needs in different educational systems. *Irish Educational Studies*, 34, 43-54.
- García Bacete, F., Marande, G., & Mikami, A. (2019). Evaluation of a multi-component and multi-agent intervention to improve classroom social relationships among early elementary school-age children. *Journal of School Psychology*, 77, 124-138.
- Humphrey, N., Barlow, A., & Lendrum, A. (2018b). Quality Matters: Implementation Moderates Student Outcomes in the PATHS Curriculum. *Prevention Science*, 19(2), 197-208.
- Koster, M., Nakken, H., Pijl, S. J., & van Houten, E. (2009). Being part of the peer group: A literature study focusing on the social dimension of inclusion in education. *International Journal of Inclusive Education*, 13(2), 117-140.
- Kourmousi, N., Markogiannakis, G., Tzavara, C., Kounenou, K., Mandrikas, A., Christopoulou, E., & Koutras, V. (2018). Students' psychosocial empowerment with the 'Steps for Life' personal and social skills Greek elementary programme. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 10(5), 535-549.
- O'Hare, L., Stark, P., Orr, K. Biggart, A., & Bonnell C. (2018). *Positive Action. Pilot report and executive summary.*

Αναφορές

- Petry K. (2018). The relationship between class attitudes toward peers with a disability and peer acceptance, friendships and peer interactions of students with a disability in regular secondary schools. *European Journal of Special Needs Education*, 33, 254-268.
- Pijl, S. J., & Frostad, P. (2010). Peer Acceptance and Self-Concept of Students with Disabilities in Regular Education. *European Journal of Special Needs Education*, 25, 93-105.
- Schwab, S. (2015). Social dimensions of inclusion in education of 4th and 7th grade pupils in inclusive and regular classes: outcomes from Austria. *Research in Developmental Disabilities*, 43-44, 72-79.
- Schwab, S. (2019). Friendship stability among students with and without special educational needs. *Educational Studies*, 45(3), 390-401
- Schwab, S., Huber, C., & Gebhardt, M. (2016). Social acceptance of students with Down syndrome and students without disability. *Educational Psychology* 36(8), 1501–1515.
- United Nations (2006). *Convention on the Rights of Persons with Disabilities and Optional Protocol*. New York, NY: UN.
- Vuorinen, K., Erikivi, A., & Uusitalo-Malmivaara, L. (2019). A character-strength intervention in 11 inclusive Finnish classrooms to promote social participation of students with special educational needs. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 19(1), 45-57.
- Welch, G. F., Himonides, E., Saunders, J., Papageorgi, I., & Sarazin, M. (2014). Singing and social inclusion. *Frontiers in Psychology*, 5, 802-814.

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author(s), the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP ΣΤΟΧΟΙ

- Το πρόγραμμα στοχεύει στην ανάπτυξη της κοινωνικής συμμετοχής όλων των μαθητών μέσω:
 - Της ενίσχυσης της ικανότητάς τους να αναγνωρίζουν τα δικά τους συναισθήματα και τα συναισθήματα των συνομηλίκων τους
 - Της ανάπτυξης της ικανότητάς τους να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους
 - Της ενδυνάμωσης της αυτο-αντίληψής τους
 - Της ενίσχυσης της κατανόησής τους απέναντι στην ένταξη και στην αποδοχή της διαφορετικότητας
 - Της ενδυνάμωσης των κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων τους (ενσυναίσθηση, συνεργασία, αυτό-έλεγχος, διεκδικητικότητα) με σκοπό την ανάπτυξη προ-κοινωνικής συμπεριφοράς

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP

Βασικές προϋποθέσεις

- Ο Πιστότητα: όλοι οι εκπαιδευτικοί εφαρμόζουν το πρόγραμμα με τον ίδιο τρόπο
- Ο Βασισμένο σε ερευνητικά δεδομένα: σχεδιάστηκε βασιζόμενο σε προγράμματα που ήδη υπάρχουν (συγκριτική μελέτη)
- Ο Επιμέλεια: τα αποτελέσματα του προγράμματος FRIEND-SHIP αξιολογούνται με επιμέλεια
- Ο Ποιότητα: προσεκτικά επιλεγμένες δραστηριότητες καλύπτουν τους στόχους του προγράμματος
- Ο Ανταπόκριση Συμμετεχόντων: ενεργητική εμπλοκή των μαθητών μέσα από βιωματικές δραστηριότητες
- Ο Πρόσβαση: επιμόρφωση εκπαιδευτικών, πρόσβαση σε πηγές, και συνεχή παρακολούθηση

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP

Γενικές αρχές

- Οτιδήποτε δημιουργεί το παιδί, είναι αποδεκτό (δεν υπάρχει καμία διάθεση κριτικής ή διδακτισμού).
- Δημιουργήστε ευκαιρίες για τους μαθητές να αναπτύξουν τις κοινωνικο-συναισθηματικές τους δεξιότητες (δεν υπάρχει καμία πρόθεση τιμωρίας ή επίπληξης των μαθητών)
- Το πρόγραμμα δεν επιδιώκει να διδάξει τους μαθητές «τι να κάνουν» ή «πως να συμπεριφέρονται».
- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να δημιουργήσουν μία ασφαλή κοινότητα προσφέροντας ασφαλή και ξεκάθαρα όρια.
- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να προωθήσουν υποστηρικτικές αλληλεπιδράσεις που χαρακτηρίζονται από σεβασμό ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.
- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να καθοδηγήσουν τους μαθητές μέσω ανοικτών ερωτήσεων προκειμένου να διαμορφώσουν τη δική τους οπτική παρά να τους προσφέρουν έτοιμες απαντήσεις.

Πρόγραμμα FRIEND-SHIP

Γενικές αρχές

- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να προσφέρουν τον απαραίτητο χρόνο και την υποστήριξη που χρειάζεται προκειμένου να καθορίσουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των συναντήσεων.
- Για κάθε προϊόν των μαθητών σε κάθε συνάντηση, ο εκπαιδευτικός να ρωτά την ολομέλεια τι επιθυμεί να το κάνει (π.χ., να το φυλάξουν, να το κρεμάσουν στον τοίχο, ή ακόμα και να το πετάξουν).
- Η επιμονή και η αφοσίωση είναι απαραίτητα προκειμένου να ξεπεραστούν οποιαδήποτε εμπόδια μπορεί να προκύψουν κατά την εφαρμογή του προγράμματος.
- Παρακαλούμε κρατήστε στο μυαλό σας ότι αναπτύξαμε αυτό το πρόγραμμα χωρίς να γνωρίζουμε τους συμμετέχοντες μαθητές προσωπικά. Συγκεκριμένες τροποποιήσεις στις δραστηριότητες θα χρειαστούν προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του κάθε μαθητή της τάξης σας ξεχωριστά.

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP

Ο **Διάρκεια**: δύο φορές την εβδομάδα / 12 συναντήσεις / 6 εβδομάδες

Ο **Διάρκεια κάθε συνάντησης**: 45-60 λεπτά

Ο **Δομή των συναντήσεων**: (α) δραστηριότητα ενεργοποίησης (β) κυρίως δραστηριότητα (γ) κλείσιμο της συνάντησης

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP

Τεχνικές και Μέθοδοι

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει βιωματικές δραστηριότητες

- Παιχνίδια ρόλων
- Κοινωνικές ιστορίες
- Ομαδικά παιχνίδια (επιτραπέζια, κτλ.)
- Δραστηριότητες τέχνης (ζωγραφική, τραγούδι, κτλ.)
- Κινητικές δραστηριότητες

Πρόγραμμα παρέμβασης FRIEND-SHIP

- Συνάντηση 1: Σπάζοντας τον πάγο και υπογράφοντας το συμβόλαιο
- Συνάντηση 2: Καλλιέργεια της συνεργασίας και της αλληλεγγύης στην τάξη
- Συνάντηση 3: Αναγνώριση, έκφραση και διαχείριση συναισθημάτων
- Συνάντηση 4: Δυνατά σημεία και αδυναμίες (αυτο-αντίληψη & δημιουργία ταυτότητας)
- Συνάντηση 5: Γιορτάζοντας τη διαφορετικότητα
- Συνάντηση 6: Βάζοντας τον εαυτό μας στη θέση του άλλου (ενσυναίσθηση)
- Συνάντηση 7: Συμπεριφέρομαι στους άλλους όπως θέλω να μου συμπεριφέρονται (σεβασμός, ευγένεια και συνεργασία)
- Συνάντηση 8: Αναπτύσσοντας τον αυτο-έλεγχο και τη διεκδικητική συμπεριφορά
- Συνάντηση 9: Επίλυση κοινωνικών προβλημάτων
- Συνάντηση 10: Σχέσεις με τους συνομηλίκους και φίλίες (ορισμός φιλίας και συζήτηση των αξιών και των προσδοκιών)
- Συνάντηση 11: Δημιουργώντας καινούριους φίλους και κρατώντας τους παλιούς
- Συνάντηση 12: Το τέλος των δραστηριοτήτων (σχολιασμός δραστηριοτήτων, συζήτηση των συναισθημάτων και της προόδου της ομάδας)

Πληροφορίες σχετικές με τα εργαλεία αξιολόγησης που θα χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς κατά τη διάρκεια του προγράμματος FRIEND-SHIP

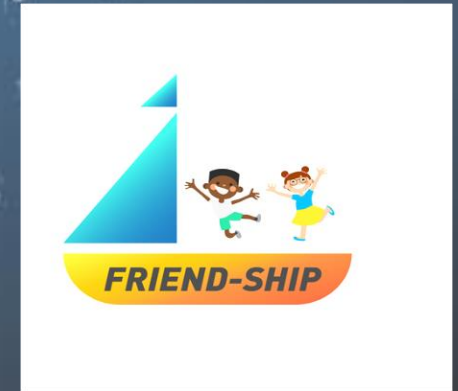
This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author(s), the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Εργαλεία αξιολόγησης

Πριν την παρέμβαση	Κατά τη διάρκεια της παρέμβασης	Μετά την παρέμβαση	Επαναληπτική μελέτη μετά από καιρό από το τέλος της παρέμβασης
Διαδικτυακό εργαλείο που αξιολογεί την κοινωνική συμμετοχή των μαθητών της τάξης Ερωτηματολόγιο για τους μαθητές	12 συναντήσεις που καλλιεργούν την κοινωνική συμμετοχή των μαθητών στην τάξη Αξιολόγηση: – Παρατηρήσεις μέσα στην τάξη – Ημερολόγια εκπαιδευτικών	Ερωτηματολόγιο για τους μαθητές Συνεντεύξεις με τους εκπαιδευτικούς	Ερωτηματολόγιο για τους μαθητές

FRIEND-SHIP

Ελέγχοντας την παρέμβαση

This project has been funded with support from the European Commission. This communication reflects the views only of the author(s), the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Ελέγχοντας την παρέμβαση Δραστηριότητα

1. Παρακαλούμε, χωρίστε την ομάδα σε μικρότερες ομάδες (εργαστείτε σε δυάδες)
2. Μοιράστε τις συναντήσεις στις ομάδες έτσι ώστε όλες οι συναντήσεις να καλύπτονται
3. Εφαρμόστε την συνάντηση σε όλη την ομάδα, όπως θα την εφαρμόζατε στην τάξη (η υπόλοιπη ομάδα θα έχει τον ρόλο των μαθητών και θα θέτει ερωτήσεις σχετικές με τις δραστηριότητες)

Ανατροφοδότηση για την κάθε συνάντηση:

- Επάρκεια των δραστηριοτήτων
- Γνώσεις που απαιτούνται για να εφαρμοστεί η συνάντηση
- Δυνατότητα εφαρμογής/ευκολία της συνάντησης

Χρόνος που απαιτήθηκε

Συνάντηση 1

Σπάζοντας τον πάγο και υπογράφοντας το συμβόλαιο

Στόχοι

- Το δέσιμο της ομάδας
- Η συμμετοχή στη διαδικασία διαμόρφωσης κοινώς συμφωνημένων κανόνων
- Η συναίνεση συμμετοχής των μαθητών
- Η κατανόηση της σημασίας τήρησης των κανόνων
- Η κατανόηση των συνεπειών που υπάρχουν όταν δεν ακολουθούνται οι κανόνες

Περιγραφή

Η πρώτη συνάντηση βοηθά στην οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος μάθησης που διαπνέεται από αμοιβαίο σεβασμό και ενδιαφέρον, όπου οι γνώμες όλων των μελών έχουν αξία και είναι καλοδεχούμενες. Όλες οι δραστηριότητες στοχεύουν να διαμορφώσουν τους βασικούς κανόνες της συνεργασίας, τις αξίες του καλού συνομιλητή και να καλλιεργήσουν την αποδοχή των διαφορετικών απόψεων. Αυτό το περιβάλλον μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω θετικών συμπεριφορών και υποστήριξης από τους εκπαιδευτικούς.

Συνάντηση 2

Καλλιέργεια της συνεργασίας και της αλληλεγγύης στην τάξη

Περιγραφή

Οι μαθητές συμμετέχουν σε δραστηριότητες που απαιτούν τη συνεργασία προκειμένου να αναπτυχθούν οι σχέσεις τους με τους συνομηλίκους, να δημιουργηθούν ισχυροί δεσμοί με τους συμμαθητές τους και να εκτιμήσουν και να σεβαστούν κάθε μέλος της ομάδας της τάξης. Οι μαθητές μαθαίνουν ότι όταν συνεργαζόμαστε προκειμένου να πετύχουμε έναν κοινό στόχο, μπορούν να μειωθούν οι εντάσεις μεταξύ μας, να καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αίσθηση ότι κάθε μέλος της ομάδας μπορεί να συνεισφέρει με τον τρόπο του στην κοινή δραστηριότητα.

Στόχοι

- Να εξασκηθούν οι μαθητές σε συνεργατικές πρακτικές
- Να καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αλληλοϋποστήριξη στην τάξη

Συνάντηση 3

Αναγνώριση, έκφραση και διαχείριση συναισθημάτων

Στόχοι

- Να αυξηθεί η αντίληψη των συναισθημάτων των άλλων μέσω λεκτικών και μη λεκτικών σημάτων
- Να αναγνωρίζουν οι μαθητές τόσο τα δικά τους συναισθήματα όσο και των συνομηλίκων τους
- Να ξεχωρίζουν και να αναγνωρίζουν θετικά και αρνητικά συναισθήματα στον εαυτό τους και στους άλλους
- Να χρησιμοποιούν λέξεις προκειμένου να εκφράζουν τα συναισθήματά τους αποτελεσματικά
- Να αποδέχονται και να νιώθουν ενσυναίσθηση απέναντι στα συναισθήματα των άλλων
- Να κατανοούν τα αρνητικά συναισθήματα (π.χ., θυμό, οργή) και να μη νιώθουν ενοχή όταν τα βιώνουν
- Να κατανοούν τα συναισθήματά τους και να διαχειρίζονται τη συμπεριφορά τους

Περιγραφή

Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει τους μαθητές να αναγνωρίσουν και να εκφράσουν τα συναισθήματά τους (και τα συναισθήματα των συνομηλίκων τους). Οι μαθητές ανακαλύπτουν και εντοπίζουν θετικά και δύσκολα συναισθήματα και τον αντίκτυπό τους στους ίδιους αλλά και στους άλλους εμμέσως. Οι μαθητές έρχονται σε επαφή με αποτελεσματικούς και κατάλληλους τρόπους διαχείρισης των συναισθημάτων τους.

Συνάντηση 4

Δυνατά σημεία και Αδυναμίες

Στόχοι

- Να εξοικειωθούν οι μαθητές με τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες τους
- Να εκτιμήσουν τα δυνατά σημεία και τις αδυναμίες των συνομηλίκων τους
- Να κατανοήσουν ότι όλοι έχουν θετικές και αρνητικές πτυχές στην προσωπικότητά τους
- Να καλλιεργηθούν διαφορετικές κατευθύνσεις της αυτο-αντίληψής τους

Περιγραφή

Οι δραστηριότητες δίνουν στους μαθητές τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα θετικά στοιχεία του χαρακτήρα τους και τους βοηθούν να εκτιμήσουν τα χαρακτηριστικά αυτά και στους άλλους. Ακόμα, οι μαθητές αποδέχονται το γεγονός ότι όλοι έχουν αδυναμίες, όπως έχουν και δυνατά σημεία, προκειμένου να αναπτύξουν περαιτέρω την αυτό-αντίληψή τους.

Συνάντηση 5

Γιορτάζοντας τη διαφορετικότητα

Στόχοι

- Να αναπτύξουν την κατανόησή τους απέναντι στις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν μεταξύ τους
- Να μάθουν να αποδέχονται και να εκτιμούν τις διαφορετικές απόψεις και γνώμες
- Να τονιστεί και να εκτιμηθεί η διαφορετικότητα μέσα στην τάξη

Περιγραφή

Μέσω της ενασχόλησής τους σε δραστηριότητες τέχνης, οι μαθητές θα ασχοληθούν με μία πρώτη δραστηριότητα που θα διασφαλίσει την εμπλοκή τους όταν θα τους παρουσιαστεί το θέμα της «διαφορετικότητας». Θα δοθούν στους μαθητές ευκαιρίες για να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους και να εκτιμήσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που έχουν, αλλά και να μάθουν να αποδέχονται ότι οι διαφορές κάνουν κάποιον μοναδικό και ιδιαίτερο και να εκτιμήσουν τη χρησιμότητά τους στην καθημερινότητά μας.

Συνάντηση 6

Βάζοντας τον εαυτό μας στη θέση του άλλου

Στόχοι

- Να μάθουν οι μαθητές να ακούν και να κατανοούν τις διαφορετικές απόψεις των συνομηλίκων τους
- Να βάλουν τον εαυτό τους στη θέση του άλλου δείχνοντας ενσυναίσθηση απέναντι στους άλλους

Περιγραφή

Οι μαθητές θα ασχοληθούν με δραστηριότητες προκειμένου να βελτιώσουν την ικανότητά τους να βιώνουν και εκείνοι τα διαφορετικά συναισθήματα των άλλων και να κατανοούν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να αντιδρούν με ενσυναίσθηση απέναντι στους άλλους. Με άλλα λόγια, να εναρμονίσουν τους εαυτούς τους με τα συναισθήματα των άλλων. Οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να τοποθετήσουν τον εαυτό τους σε διαφορετικές θέσεις/σενάρια, στα οποία έχουν ή δεν έχουν βρεθεί στο παρελθόν. Για παράδειγμα, θα κληθούν να έρθουν σε επαφή με το πώς είναι όταν θυματοποιούνται, ενώ ενδεχομένως είναι εκείνοι που συνήθως εκφοβίζουν τους συμμαθητές τους.

Συνάντηση 7

Συμπεριφέρομαι στους άλλους όπως θέλω να μου συμπεριφέρονται

Στόχοι

- Να αναπτύξουν οι μαθητές τις διαπροσωπικές δεξιότητες του σεβασμού, της βοήθειας και της ευγένειας όταν αλληλοεπιδρούν με τους συμμαθητές τους
- Να καλλιεργήσουν αποτελεσματικές επικοινωνιακές δεξιότητες κατά τη διάρκεια των κοινωνικών τους αλληλεπιδράσεων
- Να καλλιεργήσουν τις συνεργατικές τους δεξιότητες

Περιγραφή

Οι μαθητές θα ασχοληθούν με δραστηριότητες που θα τους βοηθήσουν να κατανοήσουν τη σημασία του σεβασμού, βοήθεια και ευγένεια στις καθημερινές αλληλεπιδράσεις με τους συμμαθητές και άλλους ανθρώπους. Οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν ότι η ευγένεια και ο σεβασμός καλλιεργούν θετικά συναισθήματα και αντιδράσεις στο άτομο που τα δέχεται, δημιουργώντας ένα περιβάλλον

ενσυναίσθησης και υποστήριξης.

Συνάντηση 8

Αναπτύσσοντας τον αυτο-έλεγχο και τη διεκδικητική συμπεριφορά

Στόχοι

- Να διαχειριστούν οι μαθητές αποτελεσματικά τα αρνητικά τους συναισθήματα
- Να αναγνωρίσουν και να σκεφτούν εναλλακτικές προσεγγίσεις αντί του θυμού
- Να μάθουν να υπερασπίζονται τους εαυτούς τους χωρίς να πληγώνουν του άλλους
- Να διαχειρίζονται αγχωτικές καταστάσεις

Περιγραφή

Οι μαθητές ασχολούνται με δραστηριότητες που στοχεύουν να τους βοηθήσουν ώστε να αναπτύξουν την ικανότητα να ρυθμίζουν/ελέγχουν οι ίδιοι τα αρνητικά συναισθήματά τους και να υιοθετήσουν θετικές συμπεριφορές.

Επιπρόσθετα, οι μαθητές θα εξοικειωθούν με κατάλληλες στρατηγικές προκειμένου να συμπεριφέρονται και να μιλούν με αυτοπεποίθηση. Στο τέλος της συνάντησης, πραγματοποιείται μία δραστηριότητα χαλάρωσης για να καταλάβουν οι μαθητές πώς να ελέγχουν τον θυμό ή την οργή τους και να ηρεμούν.

Συνάντηση 9

Επίλυση κοινωνικών προβλημάτων

Στόχοι

- Να αναπτύξουν οι μαθητές την ικανότητα να επιλύουν αποτελεσματικά τα διαπροσωπικά τους προβλήματα
- Να μάθουν να εστιάζουν στο πρόβλημα και όχι στο άτομο με το οποίο έχουν πρόβλημα
- Να προσφερθούν στους μαθητές εναλλακτικοί τρόποι να αντιμετωπίζουν τις συγκρούσεις εκτός από αδιαφορία και θυμό

Περιγραφή

Οι μαθητές ενθαρρύνονται να ανακαλύψουν δημιουργικούς τρόπους για να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις διαπροσωπικές τους διενέξεις. Οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι η διένεξη είναι ένα φυσικό κομμάτι της ζωής και εξαρτάται από το πώς τη διαχειρίζονται. Μπορεί να είναι είτε εποικοδομητική, είτε καταστροφική (Humphrey et al., 2018).

Συνάντηση 10

Σχέσεις με τους συνομηλίκους και φιλίες

Στόχοι

- Να ορίσουν οι μαθητές τον όρο «φιλία»
- Να συμφωνήσουν στα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη «φιλία»
- Να κατανοήσουν τις αρχές υγιών φιλιών και σχέσεων με συνομηλίκους

Περιγραφή

Αρχικά, οι μαθητές θα εμπλακούν σε συζήτηση σχετική με τη «φιλία», και μετά σε δραστηριότητες που αφορούν σε διαφορετικές πτυχές της φιλίας και των σχέσεων με τους συνομηλίκους. Σκοπός είναι οι μαθητές να εκτιμήσουν την έννοια της φιλίας και να δημιουργηθεί ένα θετικό κλίμα ανάμεσα τους, όπου όλα τα μέλη της τάξης σέβονται και εκτιμούν ο ένας τον άλλον.

Συνάντηση 11

Δημιουργώντας καινούριους φίλους και κρατώντας τους παλιούς

Στόχοι

- Να αναπτύξουν οι μαθητές τις απαραίτητες δεξιότητες προκειμένου να δημιουργούν καινούριους φίλους και να διατηρούν τους ήδη υπάρχοντες (π.χ., να ακούν, να νοιάζονται, να βοηθούν και να υποστηρίζουν)
- Να δημιουργηθεί ένα θετικό κλίμα μεταξύ των συνομηλίκων

Περιγραφή

Οι μαθητές συμμετέχουν σε παιγνιώδεις δραστηριότητες προκειμένου να κατανοήσουν τη σημασία της φιλίας, τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να ξεκινήσει μία φιλία αλλά και τα χαρακτηριστικά του καλού φίλου.

Συνάντηση 12

Το τέλος του ταξιδιού

Στόχοι

- Να αναστοχαστούν οι μαθητές πάνω στις δραστηριότητες που συμμετείχαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος
- Να ενδυναμωθούν οι αντιλήψεις τους για τις στενές φιλίες
- Να τονιστεί η σημασία μιας τάξης που είναι ευπρόσδεκτη απέναντι σε όλους

Περιγραφή

Οι μαθητές συμμετέχουν σε καταληκτικές δραστηριότητες, στις οποίες θα μιλήσουν για την εμπειρία τους από τις 11 προηγούμενες συναντήσεις, στις οποίες συμμετείχαν.

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση

Συχνές ερωτήσεις

Πρέπει να κάνω όλες τις συναντήσεις;

Το πρόγραμμα είναι αυστηρά δομημένο. Όλες οι συναντήσεις αποτελούν σημαντικό κομμάτι στην ολότητα του προγράμματος. Κάθε συνάντηση στοχεύει σε διαφορετική κοινωνικό-συναισθηματική δεξιότητα, όπως στην ενσυναίσθηση, στην αυτό-διαχείριση και στη συνεργασία προκειμένου οι μαθητές να κατακτήσουν τον τελικό στόχο του προγράμματος, αυτόν της δημιουργίας καινούριων φίλων και της διατήρησης των παλαιών. Ως εκ τούτου, καμία από τις συναντήσεις δεν μπορεί να παραλειφθεί.

Τι θα γίνει εάν δεν μπορέσω να εφαρμόσω 2 συναντήσεις σε μία εβδομάδα (π.χ. αναρρωτική άδεια, διακοπές);

Το πρόγραμμα πρέπει να εφαρμόζεται με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα συμμετέχοντα σχολεία. Εάν μία συνάντηση ακυρωθεί για διάφορους λόγους (π.χ. αναρρωτική άδεια), αυτή η συγκεκριμένη συνάντηση θα πρέπει να λάβει χώρα αμέσως μετά. Σε κάθε περίπτωση, η εφαρμογή του προγράμματος δε θα πρέπει να παραταθεί υπερβολικά και το κενό θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερο.

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση

Συχνές ερωτήσεις

Μπορεί η σειρά των συναντήσεων να αλλάξει (π.χ. να εφαρμόσω τη συνάντηση 4

Οι συναντήσεις έχουν σχεδιαστεί να εφαρμοστούν με συγκεκριμένη σειρά καθώς κάθε μία στοχεύει στην ανάπτυξη διαφορετικών κοινωνικό-συναισθηματικών δεξιοτήτων. Για παράδειγμα, προκειμένου οι μαθητές να αναπτύξουν τις δεξιότητες της συνάντησης 9, θα πρέπει να έχουν κατακτήσει τους στόχους της συνάντησης 8. Επομένως, συστήνεται να διατηρήσετε τη σειρά των συναντήσεων όπως έχει σχεδιαστεί.

Μπορώ να αλλάξω τη σειρά των δραστηριοτήτων μιας συνάντησης;

Οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε κάθε συνάντηση είναι αυστηρώς δομημένες. Όλες οι συναντήσεις ξεκινούν με μία δραστηριότητα ενεργοποίησης-ζεστάματος, συνεχίζουν με την κυρίως δραστηριότητα και ολοκληρώνονται, στις περισσότερες περιπτώσεις, με μία δραστηριότητα κλεισίματος. Επομένως, συστήνεται να διατηρήσετε τη σειρά των δραστηριοτήτων ως είναι.

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση

Συχνές ερωτήσεις

Μπορώ να αφήσω κάποιες δραστηριότητες εκτός μίας συνάντησης;

Κάθε δραστηριότητα σε κάθε συνάντηση διαδραματίζει έναν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του γενικότερου σκοπού της κάθε συνάντησης. Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί να ακολουθούνται σε συγκεκριμένη σειρά και συστήνεται να μην παραλείπονται. Ως εκ τούτου, συστήνεται να εφαρμόσετε όλες τις δραστηριότητες κάθε συνάντησης. Στην ατυχή περίπτωση της έλλειψης χρόνου, η μόνη δραστηριότητα που θα μπορούσε να παραλειφθεί είναι η δραστηριότητα κλεισίματος.

Μπορώ να συνδυάσω δραστηριότητες από διαφορετικές συναντήσεις;

Κάθε δραστηριότητα σε κάθε συνάντηση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη του γενικότερου σκοπού κάθε συνάντησης ξεχωριστά. Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για να ακολουθούνται με συγκεκριμένη σειρά σε κάθε συνάντηση και δε θα πρέπει να συνδυάζονται με δραστηριότητες άλλων συναντήσεων. Επομένως, συστήνεται να εφαρμόζετε τις δραστηριότητες όπως περιγράφονται σε κάθε

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση

Συχνές ερωτήσεις

Μπορώ να προσθέσω άλλη δραστηριότητα σε κάποια συνάντηση και να αντικαταστήσω αυτή που προτείνεται;

Το πρόγραμμα είναι αυστηρά δομημένο. Οι δραστηριότητες που προτείνονται είναι προσεκτικά σχεδιασμένες να εξυπηρετούν του στόχους της κάθε συνάντησης. Δεν επιτρέπεται η αλλαγή των δραστηριοτήτων των συναντήσεων, καθώς το πρόγραμμα πρέπει να εφαρμοστεί με τον ίδιο ακριβώς τρόπο σε όλα τα συμμετέχοντα σχολεία. Ως εκ τούτου, άλλες δραστηριότητες δεν μπορούν να προστεθούν.

Νομίζω ότι μία δραστηριότητα είναι ακατάλληλη για την τάξη μου/κάποιους μαθητές μου (π.χ. είναι πολύ μεγάλοι/μικροί, δεν έχουν την ικανότητα (ακόμα), υπάρχουν περιορισμοί στην κίνηση ή στην αντίληψη). Τι πρέπει να κάνω;

Παρακαλούμε κρατήστε στο μυαλό σας ότι αναπτύξαμε το πρόγραμμα ώστε να είναι κατάλληλο για μία τυπική τάξη συγκεκριμένων ηλικιακών ομάδων. Παρόλα αυτά, ίσως χρειαστούν συγκεκριμένες τροποποιήσεις σε κάποιες από τις δραστηριότητες του προγράμματος, εάν οι μαθητές της τάξης έχουν σύνθετες ανάγκες (π.χ. χρήστης αμαξιδίου, τυφλός). Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να διαβάσουν προσεκτικά ολόκληρο το πρόγραμμα πριν από την εφαρμογή του προκειμένου να προσαρμόσει τις δραστηριότητες όπου κρίνουν απαραίτητο.

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση

Συχνές ερωτήσεις

Κάποια παιδιά δε θέλουν να συμμετάσχουν σε μία δραστηριότητα. Τι πρέπει να κάνω;

Τα δικαιώματα και οι επιθυμίες όλων των συμμετεχόντων μαθητών θα πρέπει να γίνονται σεβαστές. Το παιδί που δεν επιθυμεί να συμμετάσχει σε μία δραστηριότητα είτε θα έχει τον ρόλο του παρατηρητή είτε θα ασχοληθεί με κάτι άλλο μέσα στην τάξη.

Κάποια παιδιά δε θέλουν να μοιραστούν τις δημιουργίες τους στην ολομέλεια της τάξης. Τι πρέπει να κάνω;

Για κάθε δημιουργία των μαθητών σε κάθε συνάντηση, τα ίδια τα παιδιά αποφασίζουν τι θα τις κάνουν (π.χ. να τις κρατήσουν, να τις κρεμάσουν στον τοίχο, ή ακόμα και να τις πετάξουν). Κάθε μαθητής έχει το δικαίωμα να αποφασίσει εάν επιθυμεί να μοιραστεί τις δημιουργίες του/της με την ολομέλεια της τάξης. Όλα τα μέλη της ομάδας συμπεριλαμβανομένου και του συντονιστή θα πρέπει να σέβονται την επιλογή του κάθε παιδιού.

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση

Συχνές ερωτήσεις

Τι θα κάνω σε περίπτωση που το σχολείο κλείσει λόγω COVID-19?

Στην περίπτωση που το σχολείο κλείσει λόγω Covid-19, το πρόγραμμα σταματάει. Παρακαλούμε να επικοινωνήσετε με τον συντονιστή του προγράμματος για περαιτέρω οδηγίες πριν από το κλείσιμο του σχολείου και αμέσως μετά το άνοιγμά του.

Εάν οι μισοί μαθητές δεν έρθουν στο σχολείο λόγω COVID-19, μπορεί να συνεχιστεί η εφαρμογή του προγράμματος;

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί να εφαρμόζεται σε ολόκληρη την τάξη. Εάν μισοί από τους μαθητές δεν μπορούν να παρευρεθούν στο σχολείο λόγω Covid-19, η εφαρμογή του προγράμματος θα αναβληθεί μέχρι να επιστρέψουν στο σχολείο όλοι οι μαθητές. Σε αυτή την περίπτωση, παρακαλούμε επικοινωνήστε με τον συντονιστή της έρευνας για περαιτέρω οδηγίες.

Μπορώ/Πρέπει να πραγματοποιήσω τις συναντήσεις διαδικτυακά;

Το πρόγραμμα απαιτεί φυσική παρουσία τόσο του συντονιστή όσο και των μαθητών. Δεν μπορείτε να πραγματοποιήσετε τις συναντήσεις διαδικτυακά.

Συζήτηση / Ανατροφοδότηση Υποστήριξη κατά τη διάρκεια της παρέμβασης

1. Ποιες οι ανάγκες για υποστήριξη από την πλευρά των εκπαιδευτικών;
2. Υποστήριξη κατά τη διάρκεια των παρεμβάσεων;
3. Πότε σκοπεύετε να ξεκινήσετε την εφαρμογή της παρέμβασης;
4. Τι μορφή επικοινωνίας θα θέλατε να έχουμε κατά τη διάρκεια της παρέμβασης;
5. Σε τι συχνότητα;

Γενική ανατροφοδότηση και αξιολόγηση της επιμόρφωσης

Αναφορές

- Archontaki, Z. & Filippou, D. (2003). *205 viomatikes askiseis gia empsichosi omadon psychotherapias, koinonikis ergasias, ekpaideusis*. Athens: Kastanioti Publications.
- Elias, M. J., Zins, J. E., Weissberg, R. P., Frey, K. S., Greenberg, M. T., Haynes, N. M., ... & Shriver, T. P. (1997). *Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators*. Ascd: Virginia, USA.
- Humphrey, N., Hennessey, A., Lendrum, A., Wigelsworth, M., Turner, A., Panayiotou, M., ... & Squires, G. (2018). The PATHS curriculum for promoting social and emotional well-being among children aged 7–9 years: a cluster RCT. *Public Health Research*, 6(10), 1-116.
- Kourmoussi, N., Salagianni, M., Merakou, K., Tzavara, C., & Koutras, V. (2017). Evaluation of the “Steps for Life” Personal and Social Skills Greek K-Curriculum. *Creative Education*, 8(12), 1912-1940.
- Pijl, S. J. (2011). Friends in the classroom: A comparison between two methods for the assessment of students' friendship
- Webster-Stratton, C., & Reid, M. J. (2004). Strengthening social and emotional competence in young children—The foundation for early school readiness and success: Incredible years classroom social skills and problem-solving curriculum. *Infants & Young Children*, 17(2), 96-113.